

מכתבו של הרשל"צ הרב יצחק יוסף שליט"א לשר לביטחון לאומי איתמר בן-גביר

עם הערות מאת הרב אלישע וולפסון, ראש הכולל בישיבת הר הבית

הרב יצחק יוסף שליט"א כתב: "שמעתי בצער על החלטתך לעלות להר הבית, היום יום צום עשרה בטבת, ומתוקף תפקידי כרב הראשי לישראל וכממשיכם של הרבנים הראשיים לדורותיהם, אני חש חובה להתריע על חומרת איסור עליה להר, ולבקש ממך בשם הרבנות הראשית לישראל להמנע בעתיד מלעלות להר הבית, כדי שלא להכשיל את הרבים, ובפרט כיום שהתמנית לשר במדינת ישראל והמכשול שיש בזה מצד השפעה על הציבור הוא גדול יותר".

תשובת הרב וולפסון: "להלן יתבאר שהעלייה להר הבית כהלכה אינה גורמת מכשול, ויש מצווה רבה בעלייה להר הבית בטהרה כהלכה. ואדרבה, דווקא בגלל היות איתמר בן-גביר השר לביטחון לאומי, ישנה חשיבות גדולה מאוד ומצווה רבה בעלותו להר הבית כהלכה".

הרב יוסף כתב: "כי הנה הדבר ברור שאיסור העלייה קיים בכל שטח הר הבית, ובמשך הגלויות שגלה ישראל מארצו, לא נתברר לחכמי הדורות את הגבולות המותרים בכניסה להר הבית ובלתי אפשרי לדעת את מקום העזרות והחיל במדויק. ועיין בשו"ת הרדב"ז ח"ב (סימן תרצא) שכתב שאין ספק שהאבן הנקראת "אלצכרא" (כיפת הסלע) היא אבן השתייה, שעליה היה הארון בבית קודש הקדשים. ע"ש. (וע"ע בשו"ת חתם סופר יו"ד סי' רלו). אבל הרבה עירערו על כך. ואף שידוע לנו שהכותל המערבי, הוא חומת הר הבית המערבית (ולא כרדב"ז שם שהוא כותל העזרה), ומשם לחומה המזרחית ת"ק אמה, מ"מ הרי אין ידוע לנו המרחק שבין הכותל המערבי לכותל בית קודש הקדשים. ומ"ש בתוסי' יום טוב (ריש פ"ב דמדות) שמאה אמות מבדילים ביניהם, אינו אלא דרך משל, וכמ"ש הוא בעצמו שם. ובתפארת ישראל כתב, שהמרחק ביניהם ס"ג אמות. גם בשו"ת שאילת דוד (בקונטרס דרישת ציון וירושלים דף י"ד) כתב, שאי אפשר לנו בשום פנים לכווין מקום המזבח, ויש לחוש בזה באיסור כרת".

תגובת הרב וולפסון: "ראשית יש להעיר שבמשך הדורות הקדומים לא מצאנו אף אחד שערער על המסורת של מקום המקדש, אלא ההפך, מצאנו רבים שהביאו מסורת זו. קביעת הרדב"ז? להלכה ולמעשה על מקום בית המקדש הינה מסורת שעברה בעם ישראל מחורבן הבית ועד ימינו, והובאה וכן נפסקה להלכה על ידי רבים מגדולי ישראל, ואין כל מקום לפקפק בקביעה זו. כמו כן, הידיעות הטופוגרפיות והארכאולוגיות שהתגלו בימינו, מוכיחות את אמיתותה של המסורת (ובכל אופן ישנם מקומות נרחבים בהר הבית שלכו"ע אין בהם כל חשש וספק). לפיכך אנו יודעים היום ללא ספק מה הם המקומות המותרים לכניסה בהר הבית, כפי שמתואר בפירוט במסכת מידות ובהלכות בית הבחירה והלכות ביאת מקדש לרמב"ם.

נציין שגם כת"ר הביא מסורת זו בהסכמה לספר 'לשכנו תדרשו - בית המקדש השלישי', וגם אביו של כת"ר הגר"ע יוסף זצ"ל הביא מסורת זו להלכה, וקבע שהכותל המערבי הוא לא כותל העזרה אלא כותל הר הבית - על פי מסורת זו (שו"ת יב"א יו"ד ח"ה סי' כז אות ג. ובח"ט סימן יא. וראה גם בספר מעדני מלך ח"א עמ' שכא). ועל כן אנו יודעים באופן ברור ביותר ללא כל ספק להיכן מותר להיכנס, ומתרחקים עוד הרבה לצאת ידי כל חשש ולא נכנסים אפילו לספק ספקא באיסור דרבנן (ראו בספר הר הבית כהלכה שער ב, ובספר המסורת על מקום המקדש, ובקונטרס המקום אשר בחר ה')".

הרב יוסף כתב: "וזו היתה דעתם של כל גדולי הדורות הקודמים, ומהם: הרבנים הראשיים לדורותיהם, ורוב ככל גדולי הפוסקים מעתיקי השמועה אשר קדמונו אשר בתוכם הגאונים: הגראי"ה קוק, הראשל"צ הגר"י מאיר, הראשל"צ הגר"ב"צ עוזיאל, הגראי"ה הרצוג, הגראי"י אונטרמן, הגר"א שפירא, הראשל"צ הגר"מ אליהו, הגר"ש משאש, הגר"ש ישראל, הגר"ש ז'ון, הגר"מ פיינשטיין, הגר"י אברמסקי, הגר"ש"ז אויערבאך, החזו"א והגרא"מ שך, הגר"י קנייבסקי, הגרצי"ה קוק, הגר"ש אלישיב, הגראי"י וולדנברג, הגר"ע עטייה, הגר"ח"ד הלוי, הגר"ב"י ז'ולטי, הבבא סאלי, ועוד ועוד, שכולם ענקים בתורה ובהלכה, ומי בדורינו יהיה אשר יהיה. שיהיה משקלו כנגד כל חכמי התורה הנ"ל, וכולם הביעו אמרתם הטהורה לאסור איסור מכל וכל להכנס לכל שטח הר הבית בזה"ז, ומחו בחזקה כיד הרוצים לעלות בהר, גם הגאון מרן אמו"ר הראש"ל מרן רבינו

עובדיה יוסף זצוק"ל, אשר נודע שמו בכל התבל בכוחא דהיתרא דיליה, אעפ"כ הביע אמרתו ביביע אומר ח"ה (יורה דעה סימן כו) לאסור בכל דברי הפוסקים הנ"ל. ומי הוא זה אשר יכניס עצמו לספק איסור כרת, ויגבה לבו בתאוותו לעשות עצמו כמכריע היפך הוראתם שבקדושה, של אותם חכמי ישראל אשר קוטנם עבה ממתנינו.

תגובת הרב וולפסון: "ראשית יש להעיר שלמיטב ידיעתי לא כל גדולי ישראל שכת"ר כתב כאן אסרו את העלייה. כמו כן, הגר"מ אליהו זצ"ל, הרצי"ה זצ"ל, הגר"ש משאש זצ"ל והגר"ח דוד הלוי זצ"ל ועוד רבנים רבים קראו לכך שיוקם בית כנסת בהר הבית במקומות המותרים. וגם אביו של כת"ר הגר"ע יוסף זצ"ל בעת כהונתו כרב הראשי לישראל קרא להקים וועדה שתיבחן את המקומות המותרים בכניסה להר. הגר"מ פיינשטיין זצ"ל לא אסר את העלייה להר, וחתנו הגר"מ דוד טנדלר זצ"ל עלה להר הבית בכל פעם שביקר בארץ.

שנית, כת"ר בהקדמת ספרו הגדול ה"לקוט יוסף" האריך לבאר כי רשות נתונה לכל תלמיד חכם הראוי להוראה להביע דעתו ואף לחלוק על גדולי ישראל, כאשר עושה זאת בכבוד הראוי ועם ראיות לדבריו כדרכה של תורה. ובנד"ד, רבותינו המתירים את העלייה להר הבית מביאים ראיות פשוטות ומוכרחות לדבריהם מדברי הש"ס ורבותינו הראשונים והאחרונים.

בכל גוונא, הרבנים המתירים אינם חולקים על גדולי ישראל שאסרו בעבר את העלייה, ואף אחד מהעולים לא מכניס עצמו בספק איסור כרת, ואף לא בספק איסור דרבנן. ההלכה לא השתנתה אלא ההוראה, שהרי הלכה פשוטה היא שטמא מת ואפילו מת עצמו מותר בהר הבית. ואין כל איסור להיכנס להר הבית למקומות שמחוץ לעזרות והחיל, לאחר טבילה כהלכה ובמורא מקדש. כאמור, בעבר לא התבררו כראוי המקומות המותרים והאסורים בכניסה, מה שאין כן היום שהתברר הנושא הדק היטב, באופן שאין כל ספק מה הם המקומות המותרים בכניסה, ורק לשם נכנסים העולים כהלכה.

גדולי ישראל שהורו איסור כניסה להר הבית לציבור, לא הורו זאת אלא למגדר מלתא, על מנת שאנשים שאינם בקיאים בהלכה לא ייכשלו ויכנסו בטומאה למקומות האסורים, זו היא הסיבה העיקרית ללא ספק.

פשוט הדבר שהוראה זו היא הוראה זמנית, הרי בהר הבית מתקיימות כמאתיים מצוות עשה ולא תעשה מהתורה, ורק בזמן שאין בידינו לקיים את מצוות התורה המתקיימות בהר, ויש חשש שהעלייה להר תגרום מכשול, אזי יש לאסור את העלייה להר הבית.

אלא שהמציאות מזמן שגדולי ישראל הורו את האיסור בזמן הראי"ה קוק זצ"ל לפני כמאה שנה, ושוב לפני למעלה מחמישים שנה בשנת ה'תשכ"ז, עד לזמנינו אנו, השתנתה בהחלט, ומכיוון שהשתנתה המציאות הרי שיש לשנות אף את ההוראה. ההלכה כמובן אינה משתנית, ההוראה הציבורית כן משתנית.

ראשית, כאמור היום נתברר היטב וללא ספק להיכן מותר ולהיכן אסור להיכנס. שנית, היום, ההימנעות של יראי ה' לעלות להר הבית היא הגורמת לחילול ה' גדול, על ידי כניסת טמאים וערלים למקום המקדש באין פוצה פה ומצפצף, ועל ידי כניסת אויבי ישראל המחללים את מקום המקדש והופכים אותו למערת פריצים ומקום הסתה לרצח עמנו, ועל כך מקונן הנביא יחזקאל "ובאו בה פריצים וחיללוהו", וכל זאת בסיבת הפקרתנו את מקום המקדש לידי זרים.

דווקא העולים להר הבית כהלכה, מונעים מרבים כניסה שלא כהלכה למקומות האסורים, על ידי מפות ושלטים והדרכה בשטח של הבאים למקום, ואף המשטרה בתיאום עם ראשי העולים לא מאפשרת להיכנס למקומות האסורים בכניסה, ואם כן דווקא העולים להר זוכים להפריש רבים מאיסור. כמו כן, בזכות העולים להר הבית המשטרה נוכחת במקום ולא מפקירה אותו לידי אויבנו, וככל שיש נוכחות יהודית בהר כך המשטרה אינה מאפשרת לאויבי ישראל לחלל את מקום קודשנו ולהוציא ממקום המקדש קריאות הסתה לרצח ישראל".

הרב יוסף כתב: "וידועים דברי הגמ' (שבת קי"ב:): "אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם ואם ראשונים כבני אדם אנו כחמורים". ועי' בגמ' עירובין (נג.) עוד בהבדלים בין דורות הראשונים לאחרונים. ע"ש. ואף שאמרו יפתח בדורו כשמואל בדורו, הנה חזינן שפעמים שאנו מקשים קושיא הנראית לנו כחמורה ביותר. ושאינ עליה יישוב, ולאחר שנים מתברר לנו שאין כאן קושיא כלל, ומעיקרא דדינא פירכא, ועל זה אמרו, אם ריק הוא, מכס. כי הדורות הולכים ויורדים. ויחנו בחסרות, הלך וחסר, צא וראה מה שאמר הגר"י מבריסק, להרב בעל קהלות יעקב זיע"א, שאין

להשוות החכמים שבדור שלנו לדור הקודם, ואין דמיון בזה. והביא לשון הירושלמי (סוף פרק ו' דגיטין) כשם שבין קדשי הקדשים לבין חולי חולין, כך בין דורינו לדורו של רבי יוסי, וכשם שבין זה לעפר, כך בין דורינו לדורו של אבא. ע"ש. והובא בספר דרך שיחה (להגר"ח קנייבסקי, עמוד ריז), וסיפר שם, שפעם שלח רב מת"א את ספרו לחזון איש, וכתב שם שדברי המגן אברהם מגומגמין. וכתב החזון איש בגליון, דברי המגן אברהם ברורים, ואף במקום שניתן רשות לחלוק צריך לחלוק כתלמיד בפני רבו וכו'. ע"ש.

ופעם אחת השאג"א פסק איזה פסק, ושוב מצא שבבאר היטב כתב לא כן, והיה לו צער מזה, ואמרו לו, הרי רבינו גדול מהבאר היטב, והשיב, אבל הוא מכמה דורות קודם, שאז היה העולם יותר זך ונקי.

וממילא לא נוכל לחלוק על גדולי הדור הקודמים, שה' עמם שהלכה כמותם. וקטנם עבה ממותנינו, ואין לנו שום יכולת לחלוק על כל גדולי הדור הנ"ל, כי מי בדורינו יוכל לומר שהוא גדול מכולם."

תגובת הרב וולפסון: "כפי שנתבאר, הרבנים שקוראים בימינו לעלות להר הבית כהלכה, אינם חולקים על גדולי ישראל שאסרו בעבר את העלייה, אלא הולכים בדרכיהם ומדריכים את עם ישראל באופן היותר נכון ומועיל לחיזוק שמירת התורה ומקום מקדשנו כהלכה, כפי המצב הקיים היום".

הרב יוסף: "ויש חוגים מסויימים שהנהיגו שכל כלה קודם חופתה הולכת ביום החופה להר הבית, ומלווין אותה המשפחות, כולל ילדות קטנות, ואטו כולן טבלו כדת וכדין".

הרב וולפסון: "כת"ר אומר דבריו מפי השמועה, וכל האדם כוזב. אני הקטן הכותב את הדברים, זוכה להיות בכל יום ויום בהר הבית, ותמיד כאשר כלה עולה להר הבית, היא עושה זו בצניעות גדולה, לבדה או עם אמא, או עם חברה, באופן שהכינו עצמן בטהרה כהלכה, וביודעי ובמכירי קאמינא, והכל כדת וכדין וכהלכה".

הרב יצחק יוסף כותב: "וגם התיירים היהודים כאשר רואים יהודים עם כיפה לראשם, וכל שכן שר בממשלת ישראל שומר מצוות עולים להר הבית ואינם מבחינים עד היכן אפשר להכנס, ונכנסים לפני ולפנים ונכשלים באיסור כרת לכולי עלמא, כי בודאי שאינם טובלין, ונמצא זה שנכנס להר הבית וכיפה לראשו, גרם להכשיל אחרים להכנס שלא כדת לכל שטח הר הבית.

הרב וולפסון משיב: "גם דברים אלו נאמרים מפי השמועה. המציאות היא שבעוונותינו הרבים תיירים נכנסים בהמוניהם להר הבית מידי יום ויום, בלי שום קשר לשאלה האם יש יהודים שכיפה על ראשם שנכנסים או לא. וכאמור, דווקא היהודים שכיפה על ראשם זוכים להציל רבים מעוון, כאשר מדריכים את הבאים להיכנס אך ורק באופן המותר ולמקומות המותרים".

הרב יוסף כתב: "והן אמת שבאופן כללי בכל עניני הלכה, חלילה לבטל דברי החולקים בהלכה מכל וכל, שהרי כך היא דרכה של תורה זה בונה וזה סותר, וכ"ש אם האמת כדבריהם, ועל זה אמרו חכמים הוי מודה על האמת. ועל כן מעולם לא אמרנו על הנוהגים (בענייני הלכה אחרים) כשיטת הפוסקים החולקים על אחרים כי הם חוטאים. וחלילה לומר כן. אולם בענין הכניסה להר הבית בזמן הזה, יש לדחות מכל וכל דברי המצדדים בזה להיתר. ואנו לא חידשנו בזה כלום, כי הלכנו בדרך הסלולה לנו מרבותינו הקדומים. ואין זו הדרך לדחות בטענות ידועות דברי כל גדולי פוסקי זמנינו, אטו הם קטילי קנא באגמא אינהו, אטו אינם יודעים על הרמב"ם והרדב"ז, ועם כל זה פסקו מה שפסקו, ובודאי יש תשובה על כל הטענות האלה, וראה ביביע אומר חלק ה' מה שהשיב על כל זה. אבל גם בלי לדעת מה הם השיבו, חונכנו להתבטל לגדולי הדור שבכל דור ודור, לדעת רובם ככולם, ולא ללכת אחר דעת מיעוט. ואטו גדולי הדור לא ידעו מהפסוקים בענין הציפיה לבנין בית מקדשנו, הרי כולנו אומרים כל יום בתפלה, ג' פעמים, ותחזינה עינינו בשובך לציון, אנו מצפים ומייחלים לביאת משיח צדקנו. שאז יזו עלינו אפר פרה אדומה, ונהיה טהורים, ונוכל להכנס להר הבית, ויבנה בית המקדש ונקריב שם עולות וזבחים בטהרה. מי לא מצפה ליום זה?"

הרב וולפסון: "כפי שנתבאר, לא ההלכה השתנתה אלא המציאות. ומתוך שהשתנתה המציאות השתנתה גם ההוראה".

הרב יוסף כתב: "ועל כן אותם החכמים המבקשים להתיר העלייה להר הבית, על פי הבנתם באיזה טעמים מחודשים, תוך סתירת דברי רוב הגאונים האוסרים, אין להם מקום על פי ההלכה, וכמה דיו נשתפך וקולמוסין נשתברו על פתגם דנא, וכמה יגדל הכאב על כי עתה מציגים מקצת דברי הפוסקים והרדב"ז בפני המון העם, דלא ידעו בין טומאה לטהרה, להטעותם בדרך עקלקלה בדבר הלכה, והלא יסוד היסודות בהוראת ההלכה היא העיון הישר בלי נגיעות צדדיות, ובהסתמכות על

דברי גדולי חכמי ישראל שקדמונו, ודחיית דבריהם בפשטנות ע"י ציטוט מקצת מלשונות המקראות והרמב"ם ודברי אגדה, הן הנה עקירת יסודות ההלכה, אשר חלילה לאיש ישראל ללכת בדרך זו. ואותם המביאים ראיות מפסוקי התנ"ך, להתיר את הכניסה לחלק משטח הר הבית, תמה אני עליהם, וכי ח"ו לצדוקים הינו לקראים דמינו? עד שתביאו ראיות לדבריכם מתוך דברי הנביאים.

תגובת הרב וולפסון: "אחר בקשת מחילה רבה, דברי כת"ר כאילו הרבנים המתירים עלייה להר הבית מורים בתורה שלא כהלכה, וכאילו מטעים את העם בסילוף דברי חז"ל והמקראות, אלו דברים שטוב היה להם שלא יאמרו. ההלכה שמתור להיכנס להר הבית לאחר טבילה כהלכה ובמורא מקדש מפורשת בש"ס, בראשונים ובאחרונים, כפי שנתבאר באריכות בספר 'הר הבית כהלכה', וכפי שנתבאר, רבותינו בדור האחרון שאסרו את הכניסה לא אסרו זאת אלא משום מגדר מלתא, וכנ"ל".

הרב יוסף כתב: "צאנה וראנה כמה חרד הראי"ה קוק (באגרות, ח"ב סימן רפה) חרדה גדולה על כניסת איש מישראל לשטח הר הבית, עד כי יצא מגדרו הטהור וכתב בזו הלשון: לבי נמחץ מאד מפני חילול ה' של היותו במקום המקדש, וביותר על מה ששום איש לא העיר אותו שהוא דבר אסור. ע"כ".

תגובת הרב וולפסון: "אין כל מקום ללמוד מדבריו אלו של הרב קוק על איסור לעלייה בטהרה. שכן הברון עלה בלא טבילה למקום המקדש עצמו, ואילו העולים בטהרה נזהרים לטבול תחילה, וגם אחר כך נכנסים רק למחנה לווייה ולא למקום המקדש, שאליו אסור להיכנס גם לאחר טבילה. נמצא שאין בעלייתם שום חשש איסור, ואינם פוגמים כלל אלא להפך".

הרב יוסף כתב: "ובסוף תשובתו בשו"ת משפטי כהן (עניני א"י סימן צו) כתב לאסור הכניסה למקום המקדש בזה"ז, וכפי שהיה מזהיר על זה הרבה במודעות וכרוזים שנתלו בירושלים בשמו, כי כל שטח הר הבית אסור בכניסה בזמנינו. ובסיום תשובתו כתב, כי עד ביאת משיח צדקינו, אז כל ישראל חברים יתאגדו לאגודה אחת לכוין את לבם לאביהם שבשמים, בלא פרץ ובלא יוצאת, בלא שום הריסות גדר ובלא שום חשש איסור של חלול הקודש וטומאת מקדש וקדשיו, כי אם ביראת ה' טהורה ובאמונת אומן בדבר ה' הנאמן לעד, וברוח קדושה וטהרה ובחיי נועם ושלוש רב לכל עם ה' הגוי כולו, העומד להושע בקרוב, בימין ד' רוממה העושה חיל, תשועת עולמים. עכ"ל".

הרב וולפסון משיב: "גם מדברים אלו אין כל מקום ללמוד איסור לעלייה בטהרה, וכפי שכבר כתב על דברים אלו הרב הראשי לישראל הגאון הרב שלמה גורן זצ"ל: "קיימת אי הבנה מוחלטת ועירוב תחומין בין הר הבית למקום המקדש, וכתוצאה מבלבול זה מסתמכים על תשובתו של הגראי"ה קוק זצ"ל לאסור הכניסה להר הבית כולו... יש להדגיש ולומר ברורות כי כל הדברים שהעלינו עד כה, ואשר מרן הגראי"ה קוק זצ"ל מאריך בהם ומחמיר גם לדעת הראב"ד על כניסה של טמאי מתים למקום הקודש, אינו אלא למקום המקדש, או במקום שהוא ספק מקום המקדש". כאמור, העולים היום להר הבית בטהרה נכנסים למקומות המותרים ללא כל ספק".

הרב יוסף כתב: "ואוי להם לבריות מעלבונה של תורה, אשר ראינו בדור הזה, כמה שהעזו לחלק חילוקים בזה מדעתם, לחשוב מחשבות אשר ביסודן אינן מכוונות ע"פ דרכי התורה, כאילו מפני איזה שיקולים לאומיים וענייני פוליטיקה, יש להקל לעלות בהר".

הרב וולפסון כתב: "גדולי רבותינו הגאונים והצדיקים זצ"ל פסקו שמותר לעלות להר הבית, הרב הראשי לישראל הרב שלמה גורן, אב"ד חיפה הרב יעקב ניסן רוזנטל, רבה של נתניה הרב דוד חיים שלוש, רבה של תל-אביב יפו הרב חיים דוד הלוי, הרב נחום רבינוביץ' בעל יד-פשוטה על הרמב"ם, ראש ישיבת אור עציון הרב חיים דרוקמן, חתנו של הגר"מ פיינשטיין מראשי ישיבת רבינו יצחק אלחנן הרב משה דוד טנדלר, ראש מרכז ישיבות בני"ע הרב אברהם צוקרמן, ראש ישיבת קרית ארבע הרב אליעזר ולדמן ועוד רבים. נציין שגם הרב הראשי לישראל הרשל"צ הרב יצחק ניסים החתום בראש הכרוז משנת תשכ"ז לאסור עלייה להר הבית, בני ביתו מעידים כי לאחר שנים כאשר ראה את ההפקרות של הר הבית בידי אויבנו, התיר למי שבא לשאול אותו לעלות להר הבית, והדברים הובאו בספר הלכות קצובות לכלל ולפרט. ובימינו עשרות רבות של גדולי רבותינו מתירים את העלייה להר הבית בטהרה כהלכה ורואים בזה מצווה רבה.

הרב יוסף כתב: "ובאמת כי אין חדש תחת השמש, וכבר בזמנו העירו להראי"ה קוק כי מצד כבוד האומה מן הראוי להקל בזה באיזה אופנים, ועל זה השיב הראי"ה באגרתו (ה"ד בספר מלכי בקודש ח"ד) בזה"ל: ולענין כבוד האומה, לעניות דעתי יותר היה כבוד הכלל ניכר, אם נשתדל שימסרו

בידינו בדרך קנין את החצרות הסמוכות להכותל הקדוש ועל מקומם נבנה ביכ"נ אחת מפוארה וכו'. ע"ש.

הרב אלישע וולפסון: "מו"ר הראי"ה קוק זצ"ל חי בזמן ששלטון זר היה שליט בארץ ובהר הבית, ואין כל מקום לדמות את דבריו האמורים בזמנו לימינו אנו שהר הבית שב על ידי הקב"ה בניסים ונפלאות לידינו ולאחריותנו, ובפרט עם כל השינויים הנוספים שהתווספו, כפי שהתבאר".

הרב יוסף: "ומה שעלה במחשבה כאילו בכניסה להר הבית תבענה שפתינו תהלה ודרישה לבית חיינו, ובלא זה נראים אנו כאילו ח"ו אין דורש לציון, הנה אדרבה, בכניסתם למקום הר הבית המה מביאים לידי קלקול גדול בכל ישוב הארץ, וכמ"ש הראי"ה קוק בסוף מכתבו הנ"ל בזה"ל: כי פגימה אחת בקדושת מקום בית חיינו עולה לנו מליונים של ישובים מעשיים. וכן מבואר במדרש (תנחומא ויקרא סימן ח), כך שנה רבי חייא הגדול, כשם ששמירת שבת לעולם, כך מוראת מקדש לעולם, ושלמה צווח "מקום המשפט שמה הרשע", שלמה היה צופה היאך הרשעים מעוותין במקדש, אמר שלמה מקום שהיו סנהדרין יושבין ודנין דיני נפשות ודיני ממונות ודיני מכות ודיני טמאות וטהרות, משקצין בו, ראה מה נעשה בסופו, "על הר ציון ששם שועלים הלכו בו".

על כן אדרבה, בבקשינו למהר ביאת משיח צדקינו וגאולתינו השלימה בבנין אריאל, עלינו להזהר במשנה זהירות מכל כניסה להר הבית, ובפרט דאף למטונייכו, הלא מאחר ויש מישראל שומרי תורה הבאים להר הבית, דבר זה מביא למכשול גדול כאשר עינינו הרואות, שנכנסים שם רבים מישראל (ובהם תיירים רבים) מבלי טבילה וטהרה, זה בא במקלו וזה בא באפונדתו, ונכשלים בכמה איסורים מן התורה, מלבד חומר איסור כרת שבכניסה לשטחי המקדש, אשר כבר נתבאר בדברי הפוסקים והמחקר כי אי אפשר לשערם באופן ברור על פי דברי רבותינו".

הרב וולפסון משיב: "בפסקה זו מבואר שוב ביתר ביאור צדדי המחלוקת. כת"ר טוען שאין אנו יודעים מה הם המקומות המותרים, וכן טוען שהעולים להר הבית גורמים למכשול גדול ובכך מביאים לחילול מקום הקודש. אך כפי שהתבאר, האמת היא שאנו יודעים ללא כל ספק מה הם המקומות המותרים ואין כל ספק בדבר. והעולים בטהרה, לא רק שאינם גורמים למכשול, אלא ההפך הגמור, בזכות העולים אשר מורים לבאים את האופן המותר והאסור מונעים רבים מלהיכשל, וכבוד מקום המקדש הולך ומתעלה בתורה ובתפילה ובטהרה במקום הקודש".

"ומאות בשנים שלא העיז שום אדם להכנס לכל שטח הר הבית, וכמבואר בספר חסידים (סימן תר"ל), וכן בדברי הראב"ד בסדר הקבלה, שהיו ישראל נזהרים מכניסה לכל שטח הר הבית. וכן במאות השנים האחרונות, בזמנים ששכנו כבוד בירושלים גדולי גאוני הספרדים, נהגו הכל לאסור הכניסה לשטחי הר הבית, כדמוכח במישור מדבריהם בכמה מקומות, לא עת האסף".

הרב וולפסון משיב: "בספר חסידים ובדברי הראב"ד לא ראינו אזכור של איסור או מנהג שלא להיכנס להר הבית. יהודים עלו להר הבית במשך כל הדורות! ישנם תשובות של גדולי ישראל אשר מתירים את העלייה להר הבית ואף עלו בעצמם להר. לא כאן המקום להאריך, העדויות לכך מובאים בספר הר הבית כהלכה סימנים ג-ד, ובספר הר הבית לגר"ש גורן זצ"ל פרק כו".

הרב יוסף כתב: "ועל דבר מה שהעלו איזה חכמים האפשרות להקמת בית המקדש בזה"ז, הנה הדברים נדחו לגמרי מן ההלכה. ואין לזה שייכות ללשונות הרמב"ם שהזכירו, ומוטב שלא לישא וליתן עוד בדבר זה, לבל יאמרו שמא יש איזה צד להקל בדבר, רק מצוה לפרסם כי הסכמת רוב ככל הפוסקים אשר מימיהם אנו שותים, מקנקנם וכדם, שאל לנו לפעול בענין זה מאומה עד כי יבוא שילה ולו יקהת עמים".

הרב וולפסון משיב: "אחר בקשת המחילה רבה, דברי כת"ר אלו תמוהים עד מאוד. רבים מאוד מגדולי ישראל בדורות האחרונים דנו באפשרות חידוש הקרבת הקורבנות בימינו, ורבים מהם סברו שכאשר נשוב להר הבית ויהיה לנו אפשרות מעשית להקריב קורבנות, יהיה לנו חיוב בכך. בפרט קרבן פסח שביטולו באיסור כרת. כגון החת"ס, הגרע"א, הגרצה"ק, היעב"ץ, המהר"ץ חי"ת, הראי"ה קוק, הרב יעקב משה חרל"פ, הגרי"מ טיקוצ'ינסקי, החזון איש ועוד רבים.

ומה שכת"ר תולה את מצוות המקדש בביאת המשיח, הרי כבר כתב הרמב"ם שדברים אלו לא נדע איך יהיו עד שיהיו, וחובתנו להשלים כל המצוות אשר לאל ידינו לעשות, וחיוב כל המצוות כולם אינו תלוי בביאת המשיח, כפי שכתב להדיא הרמב"ם באיגרת השמד. ועל כן, כעת כאשר לאחר אלפיים שנה שבנו לציון ברחמים, ומקום בית המקדש בשליטתנו, חובה גמורה מוטלת עלינו להשתדל בכל לבנו ובכל נפשנו ובכל מאודנו לשוב לקיים את מצוות המקדש הרבות אשר היינו אנוסים מלקיימם כאשר גלינו מארצנו. וכדברי אור החיים הקדוש (שמות, כה, ח): "ועשו לי

מקדש היא מצוות עשה כוללת כל הזמנים בין במדבר בין בכניסתן לארץ בכל זמן שיהיו ישראל שם לדורות".

בכל גוונא, בעלייה להר הבית היום יש קיום מצוות עשה ולא תעשה מהתורה, כפי שכתבו גדולי ישראל הנ"ל המתירים את העלייה להר הבית, כגון מצוות ירושת הארץ, מצוות "לא תחנם", מצוות "מורא מקדש", מצוות דרישת המקדש, מצוות התפילה במקדש, מצוות "ולא תחללו את שם קדשי" ועוד (ראה בספר הר הבית כהלכה שער ה)".

הרב יוסף כותב: "וה' יתברך יזכנו לראות בהרמת קרנינו, וילמדו תועים בינה, ונזכה לראות בנחמת ציון ובבנין ירושלים ובית הבחירה, ושם נעלה ונראה ונשתחוה בב"א. ולכן חלילה לגרום מכשול לישראל קדושים להכשל בחשש איסור חמור. וגם אם יש טענה שיש איזה מיעוט של רבנים שהתיר לך באופן אישי, הדבר ברור שכשר בממשלת ישראל אין לך לפעול כנגד הוראות הרבנות הראשית לדורותיה. ומה יאמרו המון העם בראותם שר, יהודי שומר מצוות הפועל בניגוד לעמדת הרבנות הראשית".

הרב וולפסון משיב: "כבר אמר הגאון הרב שאר ישוב הכהן זצ"ל, חבר מועצת הרבנות הראשית, שהרבנות הראשית החליטה לא להחליט, שהרי מו"ר אביך הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל קרא להקים וועדה שתבחן היכן המקומות המותרים בכניסה להר הבית, על מנת להתיר את הכניסה, אך הוועדה לא התכנסה. וכבר אמר הרב הראשי לישראל הגאון הרב שלמה גורן זצ"ל כי אין כל תוקף לאיסור של הרבנות הראשית וכי הוא איסור פיקטיבי.

וגם לו היה מקום לומר שלאדם פרטי אין לעלות, הרי שלשר לביטחון לאומי בישראל וודאי שיש חיוב גמור לעלות להר הבית, על מנת להחיל את הריבונות של עם ישראל על הר הבית ולא להפקירו חלילה לידי אויבנו, שאין לך חילול ה' גדול מהפקרת קודש הקודשים לידי אויבי ישראל. ואכן אמרו גורמים בכירים במשטרה שהעלייה של השר להר הבית הפילה פחד על אויבי ישראל. על כן חובתנו לומר לשר איתמר בן גביר – חזק חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלוהינו, לך בכוח זה והושעת את ישראל".

הרב יוסף כתב: "כולי תקווה שתמצא את הדרך לתקן את הענין ולקדש שם שמים, ולמזהיר ולנזהר ירבה שלומם כנהר".

הרב וולפסון חותם: "התיקון האמיתי למציאות של חילול ה' הגדול שקיים היום בהר הבית, הוא, שהרבנות הראשית לישראל וכת"ר העומד בראשה, יחדשו את הוועדה שקרא אביו של כת"ר הגר"ע יוסף זצ"ל להקים, והוועדה תקבע מה הם המקומות המותרים והאסורים בכניסה, ויורו לעם את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון, וכך יעלו רבים בקדושה ובטהרה בלי פרץ, ויתגדל ויתקדש שמיה רבא באתר בית שכינתיה".